

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Na nova pota!

Prijatelje združništva so se zbrali i poslušali govornika, včlenoga profesora, šteri je razlagao kde je iskati vretino moči i bogatstva Češkoga naroda.

„Zadruga so stalni vrec moči na Češkem, lejko postanejo vretine moči tudi pri nas, zato z lubeznijov i z gorečnostjov apostolov na delo za zmago zadružne misli,“ s temi rečmi je končao svoj govor predavateo i skoro vsi navzoči so pritrdili, vsi so bili navdušeni za zadruga.

Eden od poslušalcev, gospod srednjih let, voditeo hranilnice i posojilnice je proso za reč. Mirno, skoro ledeno mrzlo je razlagao, ka zadruga samo tam napredujejo, kde je narod pošten. Povedao je nikelko primerov, šteri naj pokažejo naše prilike:

Bio je slučaj, ka je trgovec napravio dobro kupčijo, ponūdo je resan lepo ceno za z rokov nabrana jabuka. Kmet je s celov družinov od zore do mraka plezao po drevji, nabrao je resan prvovrstno sadje, ali prle, kak bi naložo odano blago na voz, je primešao dve košari stresenih jabok. Trgovec je plačao pošteno ceno, dobo je pa blago, štero je od stresenih jabok začnolno gniti. Na prvovrstno blago navajeni kupci so ne pitali od trgovca, kak ga je znoro kmet, ešče menje, — zakaj je zavūpao v poštenost prodajalca jabuk, oni so spoznali, ka odavle slabo blago za velko ceno, zato so si poiskali drugoga dobavitela. Pošten trgovec je dobo na te način za svoje dobre peneze — ne zahvalnost, nego plūsko.

Drūgi primer:

Kmet je ponūdo svoje resan prvovrstno vino. Vzorec je bio lep i dober, zato je dosego resan primerno ceno. Pripravi blago, odlično vino po vzorci, ali nekaj ga je itak zmotilo, v lasev je vlejo tudi nikelko litrov vode. „Nekaj ga je zmotilo“, pravimo, — nepoštenost ga je zmotila!

„Samo poštenim lūdem lejko pomagamo, samo pošteni narod lejko računa na lepšo bodočnost!“ to je bio konec govora.

Zazeblo nas je v dūšo i srce. Bolelo nas je, da se dobi inaiči pameten i dober Slovenec, šteri vōrje, ka je naš narod do korenine svoje dūše pokvarjen, ne pošten...

Govornika so pitali: ali misli, ka so že po rojstvi pošteni i ne pošteni, to je pokvarjeni narodi?

Zavladala je mučna tišina. Bojali smo se, ka bo zaprosio za reč gospod z ledeno mrzlim pogledom i mirno kak prle povedao nekaj — strašnoga, nezazelenoga.

No, ne on, drūgi je proso za reč. Etak je gučao:

„Gospoda moja, ne vōrjem ka je tak, pa pravimo, ka je dnes naš kmet pokvarjen i da je ravno zavolo te pokvarjenosti nesposoben, da bi ga zdignola na višjo stopnjo sreče i zadovolnosti zadruga. Pri tom pa ne sme ostati. Pitati moramo: *zakaj je takši?* Po rojstvi pokvarjenih narodov ne pozna zgodovina. Vsi lūdje smo stvorjeni po božoj podobi i boža podoba ne prenese nikše jalnosti, prefriganosti. Jalnost, prefriganost, pokvarjenost i hamičnost si nabereemo po rojstvi od pokvarjenih lūdi i od nezdravih prilik.

Glejte, jaz znam za primer, ka je trbelo rešiti prekmurskoga kmeta od večnoga robstva. Prekmurski kmet je poslušao nasvet svojega — kak on — siromaškoga duhovnika i je pristopo k Agrarnoj zadrugi, štera naj bi spravila siromakom zemlo za najnižjo ceno. Najnižjo ceno je nastavila država, ali ne včasih, samo potem, kda se je pokazalo:

Mladina i misijoni.

Dnesdén smo vsi tak čūdnio zbegani. Neyole i težave vsakdanšnjega življenja terejo z vultice v hižo, v tiho družinsko življenje. Kmečka mladina se žene za krūhom i zaslužkom v Francijo, Nemčijo; dijaška mladina se v šolaj bori, da bi prišla do svojega krūha. Čūtimo, ka nas je preveč. Že nevejmo kama bi šli. Skrbi nas, da nas življenje ne bi povrglo ob strani, da ne bi ostali brezposelni sredi te vnožine, ki se tere za golim življenjem.

I na konci koncov se te pa oni stavi, pregledne svojo pot i se pita: kama i zakaj? Ali je vredno, da se borimo za to, ka si ohranimo golo življenje, ne da bi si priborili nekaj, ka ostane tudi za nadale? Vnogi si odgovarjajo, nej. Ali ka pa naj včtinimo? Kama naj idemo?

Skrbi nas tudi bodočnost cele naše krajine, vse naše lepe domovine. Kakša je naša usoda? Ali bomo mogli ohraniti to svojo zemljo, na šteroj nas je Bog naselo pred 1300 leti? Ali bomo ohranili svetlost svete vere, k šteroj nas je Bog pozvao pred 1100 leti? Ali bomo mogli ohraniti svoj lep materini jezik, ka nas naši nasilni sosidje ne požrejo?

Pri vsem tom hrūmi skoro pozabimo, da je nad nami Bog, ki je naš oča. Pozabimo, ka je prav za prav On tisti, ka vodi našo usodo i usodo vsega našega naroda. Pozabimo, da nam

je po svojem Sini dao zapoved: idite i včite vse narode! Pozabljamo, da je dnesdén i to že od Kristušovoga vnebohoda naprej program zgodovine določen: *po-kristjaniti celj svet*. Pozabljamo, da je to najvzvišenejši cio, ki ga moremo zasiedovati eti na sveti.

Preveč nas je, preprostih lūdi kak izobražencov. Svet nas pūšča ob strani, smo brez posla, skoro kak bi bili nepotrebni na sveti. Vsešiom je vseh prepuno, preveč. I nazlūk tomi smo preslišali Kristušov glas, ki nam kriči: *Žetev je velika, delavcov pa malo! Na Kristušovoj njivi nega brezposelnih*. Cerkev zove i kriči: pridite na gospodovo njivo, nūcamo vas! Tū nam falijo delavci! Indija, Kitajska, Afrika, Rusija, Japonska... Kak to, ka smo oglūšili, da stojimo brezposelni, ne čūjemo glas matere Cerkev, ki potrebuje šče telko delavcov? Preslišali smo misijonare, ki nas zovejo.

Bog more rešiti naš narod i ga bode rešo. Ali za to terja od nas žrtve. On hoče, da se mi sami darujemo za rešitev svojega naroda. Žrtve naših misijonarjev po celom sveti so nam izprosila dozda rešitev, one so zmōžne to dosegniti i v naprej.

Sinove Slovenske Krajine, ne stojte brez posla, poslušajte glas Cerkev, glas misijonarjev, ki zovejo! Tak bode rešili sebe i narod.

Našim delavcem v Franciji.

Radi dogodkov preteklega mesca so se mnogi naši delavci, zlasti sezonski prestrašili in radi grozeče vojne nevarnosti hiteli v domovino pred dovršenim kontraktom. Hvala Bogu so tisti nemirni dnevi za nami in vojna nevarnost je odstranjena. Zato pozivamo naše delavce v Franciji, zlasti sezonske, naj lepo mirno dovršijo svoj kontrakt, da si več prislužijo in ohranijo ugled, ki so ga naši delavci uživali v Franciji.

Ravnatoko opozarjamo družine in poznanke naših delavcev v domovini, naj nikar ne pošiljajo vznemirljivih pisem ali celo brzobjav, češ, da je delavčeva žena težko bolna in podobno; vse z namenom, da bi delavca pred dovršenim kontraktom privabili domov. Vse to škoduje ne samo dotičnim delavcem in delavcem in njih domačim, ampak tudi ugledu našega delavstva v tujini.

Razgled po katoličanskem sveti.

Nemška Avstrija. V Salzburgi je bilo sojenih 16 frančiškanov, ki so bili toženi da so pokvarili tūje imanje. Med temi je največ mladih dijakov, studentov teologije, ki so ob priliki izgonu frančiškanov iz samostana v Salzburgi metali pohištvo skoz okna. Eden od teh je obsojeni na mesec dni zopora, devet na tri tje dne, pet na 14 dni i eden na 10 dni.

Madžarska. Mestno zastopstvo v Budapešti je izdalo proglas, s šterim so razpuščena vsa društva, ki so se bavila s spiritizmom. To so napravili zavolo toga, ar je dosta lehkovernih lūdi zgūbilo svoje peneze,

štere so od njih zvabili „mediji“, vnogo pa jih je bilo obvūpanih zavolo groženj, štere so njm „mediji“ napovedali iz drugoga sveta.

Sovjetska Rusija. Novi vršilec dužnosti lūdsckoga komisara Filaretov je dao odredbo, da bodo organi GPU izvršili popis duhovnikov, cerkev i vernikov v Sovjetskoj Rusiji. To je Filaretov odredio zato, da bi oblasti dobile točno sliko moči, s šterov razpolagajo verska društva i da bi potem mogle uporabiti zadostno protisilo. — Lūdscki komisarijat je izdao tudi odredbo, da morajo vsi dijaki i njih vūčitelje ednok na leto obiskati ateistični muzej v Moskvi.

Češko-slovaško-rusinska država nastaja počasi.

Meje nove Češke so že določene. Zavolo Slovaške so bila ves tje den pogajanja, pa so se zavolo nenastosti Madžarske ne mogla zaključiti. Morali so pozvati na pomoč Nemčijo i Italijo. Ar ma Nemčija, ki je na strani Slovakov, v toj stvari glavno reč,

bo rešitev za Slovake ugodna. Podkarpatski Rusini pa so na slabšem. Madžare podpirata v njihovih težnjah Polska i Italija, ki pravita, da morata meti Madžarska i Polska skupne meje. Tudi za Podkarpatske Rusine bo odločilen drūgi tje den.

kelko haska da ta zemla agrarnomi interesenti. Veleposesstvo je poslalo plačance med lūdi, šteri so narodi prigovarjali, naj včasii kupi, ar če čaka, zemlo zgūbi. Narod je trepetao za falaček svoje zemle, je na mestoma vōrvao zapelivcom i je podpisao pogodbe za dvakrat, trikrat i še vnogo večkrat vekšo ceno, kakšo je predpisala država. Teške milione so šteli vzeti iz rok celih rodov najsiromaškejšoga lūdstva pri državnoj mejii. Vsi, ka so šolani,

pametni, vsi ki čūtijio z malim človekom, to je z većinom naroda, bi morali podpirati katoličanskoga duhovnika, nastavitele Agrarne zadruga. Mali človek, preprosti narod ga je podpirao, bio je veren i hvaležen. Na drugoj strani je bilo inaiči! Vūčena gospoda je rūšila Agrarno zadruga. Porūšila jo je ne, ali napravila nepopravljivo škodo, vrgla je med pošteno lūdstvo gnila jabuka svoje grabežljivosti, pokvarjenosti. Istina je teta, da če ščemo od de-

Pri redovni slovesnosti

Že dolgo me je ustanovitelj nove družbe „Moliik Marije Srednice“ p. Samuel vabil, naj pridem v njihov novicijat, kamor bo v kratkem prišlo morda celo več Slovenk iz Prekmurja, saj smo na redovnih poklicih, hvala Bogu tako bogati, mi mistični Slovani, kakor mi pater tako rad zatrjuje in vedno pristavi, da so njegovi pradedje Slovani.

Novicijat je okoli 50 km od Pariza, krasen grad, ena stran blesteče bela, česar pater nima rad, ker je preveč posvetno, drugo „lice“ pa starinsko sivkasto z vitkima stolpičema ob strani. Ne daleč je tropično gost park, ki ga radi te „divjosti“ pater zelo ljubi. Razkazal mi je notranjost: sijajno opremljeno, vsaka soba ima poleg kopalnico in prostor za toaleto, vse najmoderneje opremljeno. Seveda, ko bogati Angleži pomagajo. In bo hiša služila tudi za duhovne vaje tistim, ki med svetom živijo.

Pet duhovnikov nas je priostvovalo slovesnosti. Uvodoma se pater zahvalil vsem; imenoma tudi meni, ker upa, da bo kmalu imel novinko iz Jugoslavije. Potem je v globoko premeditiranem govoru, parkrat temperamentnem, razložil eni „mali sestri“ pomen preobleke, drugi pa večne obljube. Prva je dobila črno in rjavo obleko tretjeredniško, druga pa na popolnoma belo obleko na glavo venec iz pravega trnja, vmes rdeči cvetovi. Vsaka je dobila tudi prstan in prižgano svečo. „Introibo ad altare Dei, qui laetificat juventutem meam“. Novinka začena daritev, ki ji bo pa delila vedno mladostno pravo veselje, ki se rodi le v zibelni trpljenja. Druga je najbliže tistemu veselju o katerem Gospod govori: Intra in Gaudium... V veselje vstopi, povsod te bo objelo, tako brezmejno je...

Redovni spokorni pas in križec novinki po tem pojasnilu gotovo ne bo težek.

Kako krasno molijo in pojejo te Moliike Zdravo Marijo, to je nemogoče popisati, to je treba slišati; je res vzpodbudno. In to ravno hočejo te tretjerednice sv. Frančiška: s premišljeno molitvijo javno častiti Boga po Mariji, vernike pa vzpodbuditi k prisrčni molitvi. To zlasti v velikih mestih. Tako že delajo z velikim uspehom v Parizu.

Po slovesnosti nam je pater razkazal znamenitosti kapele: izredno lepo sliko Marije Srednice pod okriljem presvete Trojice, čarobno razsvetljeno z okroglastimi žarnicami, podobnimi jagodam rožnega venca; custodia Rešnjega Telesa podobna lilijinemu cvetu; moštranco, kjer Hostijo držita dva velika angela. Končno harmonij, ki sam igra melodijo, ki je zapisana na posebej prepariranem papirju; ta harmonij se zove „aeolion“ po znanem poganskem bogu vetrov eolu. Pater je dobil harmonij po naključju izredno poceni; čez nekaj časa mu je prodajalec ponujal trikrat večjo ceno zanj; seveda ga ni hotel dati.

Vse to sem videl in slišal na god nadangela Rafaela zdravnikova oči. Ko bi vsem bilo dano pogledati za zastor, ki nam zakriva bogastvo „onstranske gloriije“...

Camplin.

nešnjega časa lepše življenje, potem moramo na nova pota, na pota poštenosti, odločiti se moramo za zadružno samopomoč. Rešiti se moramo kmetov, šteri poštenim trgovcom za dobre peneze stresena jabuka prodajajo, *all rešiti se moramo tudi takše pokvarjene gospode*, štera z resan gnili dejanjem kvarijo dūšo našega poštenoga naroda!

Peter Domačin.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Sloj, Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelju v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din., i tak niže. Poslano i med tekstom vsaka reč 2 D., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1-50 Din.

Nedela

po Risalaj dvajsetidruha.

Evangelium (Mataj 22.) Tisti čas idóhi farizeuše tanač so držali, ka bi vlovili Jezusa vu reči. I poslali so k njemu vučenike svoje z Herodijanci, govoreči: Vučíteo, znamo, ka si pravičen i pot Božo po pravici včih i nemaš paske na nikoga: ar ne gledaš na peršono lúdi: povej nam zato, ka se tebi vidi? jeli je slobodno dačo dati casari, ali nej? spoznavši pa Jezus jalnost njihovo, veli: ka me skušavate skažlivci? Pokažite mi dačni pejnez. Oni so pa prikazali njemu eden sold. I pravi njim Jezus: čida je kejpe ete i napisek? Velijo njemu: Casarov. Teda veli njim: dajte zato, štera so casarova, casari i štera so Boža, Bogi.

*

Farizeji so Jezusa šteli zgrabiti v zanko. V svojoj hűdobiji so si zmislili takšo stvar, da so bili osvedočeni, ka se Jezus vlovi i te do ga meli pravico spraviti s sveta.

Da to zanko prav razmimo, moramo poznati politične razmere judovskega naroda v Jezusovom časi. Judje so v tistom časi bili podložni poganskim rimskim casarom. To jih je strašno peklo, da oni, ki so bili izvoljeno ljudstvo, morajo plačivati davek poganskimi casari. Zato so si pa tak jako želeli Odršenika. Mislili so, ka jih Odršenik oslobodi Rimlanov i Judem nazaj da slobodo. I če bi Jezus tak nastop med svojim ljudstvom, da bi kák politik, narodni vodja rešo lúdi rimskoga jarma, te bi ga Judje sprijali i ga slavili kak velikoga osloboditelja. Jezus pa od politike nikdar ne gučao. Njegovo kraljestvo je pač ne od toga sveta. Farizeji so ga pa ravno pri politiki šteli zgrabiti v zanko. Če bo pravo, da se davek rimskomi casari sme davati, te se zameri ljudstvi i ljudstvo ga več ne bo melo rado; če bo pa pravo, da ne trebe plačivati davka rimskomi casari, bo pa to nepokorščina državnoj oblasti. Potom ga bo pa državna oblast kaštigala kak protidržavnoga, veleizdajalca. Če vujde po ednoj strani, ga pa zgrabimo po drugoj strani.

Gospodje farizeji so pozabili, ka govorijo z božim Sinom i da je vsa njuva modrost nikaj pred Bogom. Mirno i hladno jim Jezus odgovori. V nikšo zadrego so ga ne spravili, pač oni so z dugimi nosovi odišli eden za ovim.

Zgodovina se ponavlja. Ka so farizeji delali Jezusi, to tudi dnesden delajo denešnji farizeji sv. Cerkvi, ki je naprej živoči Jezus. Sv. Cerkev je skrivno telo Jezusovo; glava toga tela je Jezus. Kak se zaletavlejo v sv. Cerkev dnesden neprijatelji boži, moderni farizeji, to lahko vsakšiden čemo pa tudi na svoja vűha čujemo. Štokoli napada dűhovnike, škofo i proti njim šunta lúdi, je moderni farizej. Pregaňjanje dűhovnikov v Nemčiji je vednako preganjanji Jezusa. V Nemčiji se tudi dűhovnikom meče v oči, ka se prej ne pokoravajo „casari“ — Hitleri, da so protidržavni. Pred leti so tudi pri nas vnogi dűhovniki bili razglašeni kakti protidržavni. V Rusiji so že dvajsti let protidržavni. Ja, te farizeji bi radi vničili Cerkev i njene dűhovnike kak so nekda Jezusa šteli vničiti. Vnoge dűhovnike lahko vničijo, ali navuk, ki ga glasijo, ostane, ar je boži. I dokeč de svet stao, se bo tudi boži navuk glaslo med narodi. Vsi preganjalci Cerkve i njenih dűhovnikov preminejo, boži navuk pa le ostane do konca sveta.

Anglija

je na Dalnom Vzhodi zgűbila svojo nadoblast z zmagov Japoncov nad Kitajci. V Tihom oceani i nad Vzhodnov Azijov pa bo japonski imperij.

Kardinal Verdier blagoslavlja novo cerkev.

Bilo je v osmini spomina posvečenja mariborske stolnice, kjer sem bil „mestni kaplan“; na misijonsko nedeljo 23. oktobra. V že polni jeseni, ko tudi v sicer ne preveč mrzli Franciji mrz in megla občutno silita v telo.

Paris, rue Haxo; na prostoru, kjer so leta 1871 kri prelili za vero katoliški (49) talci, med njimi več (12) duhovnikov; proces za njih beatifikacijo se je začel letos. Kdo bi si mislil, da bom med reditelji našel Francoza, ki je bil rojen v naši hrvaški v kraju Pakrac, njegova mama pa celo v Ljubljani? Tako za silo sta še oba obvladala hrvaščino.

10 je minilo. Zvočnik na bližnji ravni strehi nam poje cerkvene pesmi, z gramofonskih plošč.

Duhovščina se zbira. Imam čast spoznati slavnega patra Lhande, pisatelja znane knjige „Le Christ dans la Banlieue rouge de Paris“. Tudi zdaj smo v tem predmestju, samo da je razlika že izredno veliko: ko sem stopil iz metra, zadenem ob kolporterja komunističnega dnevnika L'Humanité, pa mi zelo prijazno pokaže iskano ulico. V tistih letih, ko je p. Lhande pisal svojo knjigo, se kaj takega ne bi zgodilo. Ali vsaj zelo težko.

Auto obstane pred novo cerkvijo. Zvočnik oznanja, da je prišel kardinal, smejoči se pariški nadškof Verdier.

Takoj začne blagoslovitev. Gledam njegovo pastirsko palico: v krivulji je podoba svete Družine . . .

Gremo okoli cerkve (jaz sem tudi med klerom v koroku), kardinal škropi s pušpanom. Z drugo roko pa blagoslavlja mladino: Croisés (križarji), les Enfants de Marie (Otroci Marijini) in še več neuniformiranih, ki jih večinoma matere pazijo. Vstopamo v cerkev. Kako krasen kameniti oltar: Križani v človeški veličini, poleg Marija in Janez. Spomnim se zaključka moje pesmi „Križ“: Ustvarja vse vedno trojica: Bog in deviški učenec.

Žena vmes, vedno devica, da oglasi se pesnik - mučenec... Stena v apsidi primerno ozaljšana z rozastimi križci in s palmami. Gremo okoli vseh cerkvenih sten, okoli modernih križevih postaj: mozaične slike v sveži steni.

Kardinal začne litanije vseh svetnikov; nadaljujejo jih „Petits Chanteurs á la Croix de Bois“ (mali pevci z lesenimi križci, ki jih nosijo vrh dolge bele halje), slavni pariški cerkveni zbor, pri-

znani najboljši. Res krasno pojejo; včasih se ti zazdi, da podobno pravoslavnemu cerkvenemu zboru, kakor sem ga poslušal kot vojak v Nišu. Samo, da je še več bogastva v petju teh malih božjih pevcev.

Župnik jezuit govori, se zahvaljuje kardinalu, da mu je dal poguma posebno zadnje burne čase. Kratek, a ginljiv je govor mladega župnika. Potem govori kardinal, kakšen krasen glas ima, slog in misli pa še lepše: „Bog nam kaže, da je pot žrtve večna. Daritev je veliki življenski zakon. Ničesar velikega se ne rodi brez človekove krvi, krvi njegove duše in včasih tudi telesa . . .

Sami vidimo, kaj postane dežela, kjer hlepijo samo za brezdeljem in veseljem. Naša draga domovina je bila čudovito rešena strahotne vojne povodnji v dneh godu svetega Mihaela in svete Terezije Deteta Jezusa, kateri so se Parižani včeraj zahvaljevali. Ali čudež je le začasna rešitev. Tudi sami moramo Bogu pomagati, da nas reši s tem, da privolimo v vse žrtve . . .

Laik odnaša mikrofona, spretno zavrt v belo tenčico.

Začne se maša. Kardinal se zatopi v molitev iz „rdečega brevirja“ in ne opazi številnih poklonov, njemu v čast. Pri „Sanctus“ pride strežnik z veliko rdečo lučjo in ostane do obhajila.

Po maši: 50 narodnih zastav se klanja pred oltarjem Srca Jezusovega. Potem odhajamo iz cerkve. Kardinal znova blagoslavlja deco: kako neboljen je zamorček z rožnim vencem v rokah v objemu zamorske matere; tudi on čaka na blagoslov belega kardinala.

Nekaterim pa kardinal daje roko v poljub; tudi jaz sem imel to srečo. Vela je že ta roka, od dela izmučena . . .

Isti večer sem bil pri zaključni slovesnosti v Marijanskem paviljonu, ki ga bodo naslednji dan začeli rušiti. Znova predseduje Verdier.

Kako krasen je razsvetljen stolp ob paviljonu z Madono na vrhu ob uri, ko tema zagrinja tudi razkošno razsvetljeni Paris. V paviljonu samem mogočna kupola, barvana okna, Marijine podobe iz vseh krajev Francije. In poleg kardinalovega prestola z velikimi črkami zapisano, kako je kralj Ludovik Francijo Mariji posvetil . . .

Duhovnik, ki je idejno uredil razstavo govori: Koliko konverzij je videl ta paviljon papežev za časa svetovne razstave

leta 1937, marijanski v francoskem jubilejnem letu 1938. Presunljivo mu kliče Zbogom . . . Dolge bele in sinje zastave izpod kupole so razdrhte. Verdier ima šibek glas, njegovega govora le nekaj razumem, je predalet. Drugi dan čitam v časopisih njegovo željo, naj bi vsaj podoba Marijina z vrha stolpa prišla na kak visok hrib poleg Pariza, kakor je Srce Održenikovo na hribu mučencev (Montmartre); da ne premine s „pariškega neba“ Kraljica Miru . . .

Kler se pomika proti oltarju v sredi dvorane; vse sveče so prižgane. Iz ozadja donijo čudovito melodične orglje (mogoče tiste od svetovne razstave?), napolnjena dvorana poje latinske pesmi v čast Rešnjemu Telesu in njegovi deviški Materi. Kardinal blagoslavlja z Najsvetejšim. Isto popoldne je kardinala

Dr. Korošec zove volilce.

Premiňočo nedelo dopoldneva je bila v Ljubljani seja banovinskega odbora JRZ. Sejo je vodil predsednik dr. Korošec, ki je meo ob tej priliki govor, v šterom je povedao, ka moramo znati za letošnje volitve. Približno to je povedao: Naša stranka je najmočnejša i z jasnim programom. Niedna druga stranka njoj je ne podobna. Zato se pa vse druge stranke i strankice zbirajo pod ednim krenščakom, da bi skupno bar nikelko glasov dobile. Združili so se komunisti, socialisti, pohorci, pofovci i Mačkova stranka v edno mešanico, ki se bo razletela v male falačke, gda 11. decembra z vsov svojov močjov vdarimo po njoj. Da vredimo pitanje z dr. Mačkom smo mi prvi zato pozvani.

Pravimo, da bi naša opozicija dobila dne 11. decembra večino — ka pa nihče ne verje — ona ne bi mogla niti za hip voditi vso državo. Oni so se samo združili zato, da skupno idejo proti nam, naprej pa te nikaj skupnoga več nemajo i bi bila strašna zmešnjava.

Ka bi bilo z našov zvűnešnjov politikov, če bi oni zmagali? Bila bi inačisa od naše. Naša zvűnešnja politika pa nas je ravno v preminočih tjeđnaj občuvala bojne i vse sosedne države nas zagotavolo spoštűjejo. Što šče ka bi bila bojna, naj ide s komunisti socialisti, pofovci i pohorci, pametni i trezni lűdje do pa šli z nami, ki smo zvűnešjno politiko vodili tak dobro.

V politiki vsikdar trebe gledati v bodoče i naš narod naj v teh volitvaj dobro premisli, kama naj plavamo, ali v nevarnost bojne ali pa v mir med narodi. Če zmagamo mi, nadalűje-

Verdiera zastopal „moj pariški škof“ Chaptal pri odkritju spomenika „Aux mères françaises“ (francoskim materam) podpredsedstvom samega predsednika republike Lebrun-a. Spomin mater so počastili z enominutnim molkom. V mrzli jeseni, ko iščemo toplih domov, nam mati cerkev kaže v najtoplejši Dom Gospodov. Včasih kako hišo Gospodovo iz upravičenih ali neupravičenih razlogov razrušijo. Mi smo pri tem žalostni. Ali tolaži nas skrivnostno razodetje Janezovo, kjer govori: Vidi civitatem sanctam . . . descendentem, ki stopa z nebes, novi Jeruzalem, okrašen kakor Zaročnica svoje-mu Možu . . .

„Stopa z nebes“, pripravlja se cerkev večnosti, zgrajena iz živih kamnov vernikov, da stopijo v nebesa, na večno Gostijo... Camplin.

mo mirno notranjo politiko, da lahko več dosegnemo, če bi zmagali naši nasprotniki, bi bilo pa vse zmešano. Vsakšni mora priznati, da smo celo državo i z njov tudi Slovenijo vodili k napredki, blagostanji, miri i redi. To so velki uspehi naše zvűnešje i notranje politike.

Neprijatelji pravijo, da dr. Korošec Slovenijo odavle. Vsakšni v državi pa zna, da dr. Korošec lűbi svojo državo i svojo Slovenijo. Ali lűbezen odavle svojo zemlo? Što se je brigao za Slovenijo od zedinjenja do dnes? Što se je brigao za univerzo, za gimnazije i za druge šole?

I za bodoče je naša vlada za trdno odločena, da vredi naše notranje razmere. Gvišno bodo Hrvatje z nami bole zadovolni kak s svojimi zavezniki komunisti i dr. — Vse razmim, ka se pri nas zdaj pred volitvami dogaja. Samo toga ne razmim, da dr. Maček pod svojo streho vzeme tudi komuniste. To je nekaj strašnoga, zato ka s tem podpira največše neprijatele mira i reda. Nevarno se je s takšim strupom igrati. Vsa Evropa i posebno naše sosedne države se borijo proti komunistom, dr. Maček pa se z njimi druží. To je strašno!

Troje je potrebno, da zmagamo: da smo edini i se ne kregamo zavolo edne ali druge osebe, da idemo vsi na delo za agitacijo i da idemo vsi navdűšeno po svojo zmago.

Tak je govorio naš voditeo dr. Korošec. To vala nam vsem. Če se komi eden ali drugi naš poslanec ne dopadne — zavolo dr. Korošca, ki nas lűbi i je najbolje sposoben, moramo iti vsi volit JRZ.

Deklica in rože.

Matilda Serao.

Dekletce je počasi hodilo po ozki in hrapavi Trgovski ulici. Ni gledalo v trgovine, ni pogledalo med visoke hiše, kjer bi moglo opaziti dolg pas neba, niti predse ni gledalo. Gledalo je le kamne, kakor da bi jih štelo. Hodilo je in ni maralo za blato na tlakani ulici, za sunke, ki jih je prejemale, za redke kočije, ki so hitele mimo njega. Prišlo je do cerkvice na Cerrigliu, nasproti kipu „Glejte človeki!“, ki predstavlja Kristusa, v rdeči obleki, s trnjevo krono, oči zasolzene, čelo in prsi umazane od strnjene krvi. Dekletce ga je brezbržno pogledalo in se vrnilo z istim resnim korakom.

Bila je beračica. Lačna je bila, žejna je bila, zeblo jo je. Noge je imela gole, bila je bosa in blatna. Kljub mrzlemu februar-skemu dnevu je imela na sebi le srajco in raztrgano krilce, prevezano z vrvice. Okrog vratu je nosila kos ovratnice. Potem nič drugega. Dekletce je bilo zelo

suhotno, skoraj izsušeno. Iz srajce in krila je prosevalo blede, pepelkasto telo. Skozi ovratnico sta štrleli ključni kosti, kakor da bi hoteli prodreti iz kože. Takoj je bilo spoznati, da je to leseno otroško telo bolno. Ramena so ji bila ostra, upognjena, kakor ramena tistega, ki se stiska in hrči vsled mraza ali vsled bolečin v želodcu. Obraz ji je bil resen, svinčen, nizko čelo nagubano, tenke obrvi razmršene, oči s sivimi vekami prevelike in črno obrobļene, vdrtle, globoke, profil trd in oster kakor pri odrasli ženi, ustnice stisnjene, zaprte, blede, mirne, z dvema gubama ob straneh. Bila je stara sedem let.

Nekoč je imela mršavo mater, tudi beračico. Obe sta se klatili po pristaniških ulicah ter prosili miloščino. Jedli sta pogosto kruh in spali v nekem podstopnišču na slami, hči z glavno i materinem naročju. Potem je mati vsled tifusa umrla. Hči je ostala sama v podstopnišču. Ni jokala, ni vpila. Šla je prosit miloščino, pa ni ničesar dobila. Tisti dan ni jedla in je spala pod milim nebom na stopnicah

cerkve v Portanovi, zvita v klopčič kot pes.

Tri leta se življenje deklice ni spremenilo. O ničemer ni vedela, ničesar se ni spominjala razen neskončno dolgega stradanja. Svoje romanje je začejala zjutraj. Dolga in vijugasta Trgovska ulica je bila njen dom. Vedela je za vse njene stranske in slepe ulice, za vse glavne in stranske vhode, trgovine, smrdi-če kanale, obdrgnjena stopnišča. Brez prestanka je hodila iz trga na Portanovi, kjer je bila njena izhodiščna točka, pa do cerkvice na Cerrigliu, odkoder se je zopet vračala. Ustavila se je na pristaniškem trgu, se v polkrogu obrnila in se pri starem Sedilu prikazala na dan. Vrgla je pogled na kip poganskega boga Oriona, ki ga ljudstvo imenuje Pesce Niccolo, se povzpela v Mezzocannone ter si tam zmočila noge v modri, rdeči in vijoličasti vodi barbarjev, ki so delali v zakotnih krajih okrog črnih kotlov in mešali skrivnostno tekočino. Od tu dalje si ni upala, vrnila se je v Trgovsko ulico. Niti pogledala ni v odprto go-

stilno, kjer so cvrli ribe in kuhali pašteto. Zavila je na desno po umazanih stopnicah Svete Barbare, se povzpela do znamenitega slaščičarja, toda slaščice so jo preveč dražile, zbežala je proč. Nazaj grede se je ustavila pred vhodom v kopališče ter si ogledovala umetno izsekano kad, kjer ni bilo vode, pač pa se je šopirila širokolistna rastlina. Nadaljevala je svojo pot do Cerriglia in se vrnila, zmeraj s svojim previdnim korakom, držeč ob zidu med nogami popotnikov.

Temne, ozke ulice, beda, vlažna poslopja, smrdljivi vzduh, sumljive hiše, mrakotna barva, brezsončni kraji, oderuški obrazi trgovcev, bedasti obrazi njih mešetarjev in topi obrazi skvarjenih žensk, skopuško, zaprašeno blago — to je bil ves njen svet. Podzavestno je čutila, da je nad Sveto Barbaro, nad Mezzocannonom, nad Cerrigliom, na koncu ulice kneginje Masgerite drug svet, toda tja si ni upala, imela je nekaj divji strah pred njim. Tudi v Trgovski ulici je imela strah pred drugimi beračicami, ki so jo tolkle, pred psi, ki so

Glasi iz Slovenske krajine.

Na podporo naših listov je daroval g. Ipavec Karol, orožn. narednik v Pobrežji pri Mariboru 5 din. Bog povrni!

Turnišče. Na prošnjo žup. urada je Družba sv. Cirila i Metodaja v Ljubljani darovala za siromaško šolsko deco 50 molitvenih knjig „Pri Jezusu“. - Iskreni Bog plačaj! - Žup. urad Turnišče.

Mariborski „Večernik“ je prineso glas, da gospod urednik Novin mislijo kandidirati za narodnoga poslanca. Čudimo se, gde je zvohal to novico zdaj, gda so gospod urednik že od 14. oktobra ne doma i se za politiko ne zanimajo.

Beltinci. Električno omrežje so nam palik malo podaljšali. Bilo je to krvavo potrebno za to vulvico kre Balazicove hiže, ki je v jesen vsikdar tak strašno blatna. Jako potrebno bi bilo, da bi se raztegnola elektrika šče dale i ne samo do mosta na Črnci. Pričakujemo i vupamo, da bo občina v kratkom časi za to poskrbela.

Prostovoljna gas. četa v Tropovci se zahvaljuje za dar 1000 Din. g. Vogler Janezi lastniki Slatine Petanci. Kaj takšega nismo pričakovali. Za nas je bilo itak nezasluzeno odlikovanje, da so pri našoj blagosloviti za motorne brizgalne velikodušno prevzeli funkcijo botra. Zato se g. Vogler za čast i za poslano materijalno podporo iskreno iz dna srca zahvalujemo vsi člani gasilske čete. Zednim se tudi v istoj meri zahvalujemo g. odvorniki Bajlec Franci M. Sobota za dar 600 Din. Obema gospodoma zaključimo: Bog Vaj ohrani! Bog Vaj živi!

Kobilje. Naš Fantovski odsek jako lepo dela. Imamo vsaki teden sestanke s predavanji, deklamacij, petjem i razvedrilom po programi, ki je določen od ZFO. Tak smo preteklo nedelo meli predavanje od naše osvovditve. Naša ves je ščista na meji, zato smo si šče posebi priklicali pred oči, kakšega velkoga pomena je bio te dogodek za nas. Z gotovostjo lejo povemo, da bi bili mi zdaj že pomadjarjeni, či ne bi prišli v Jugoslavijo. Zda smo se pa, hvala Bogi, že zdignoli v vsej pogledaj, tak v narodnostnom, kulturnom i verskom. — V nedelo 6. novembra pridejo k nam predavat iz Sobote g. kaplan Janko Škraban. — Odkdaj smo dobili ekspozituro, se je versko življenje pri nas močno zdignolo. Na svetek Kristuša Krala smo meli spoved za moške i dečke, ki so se v jako lepom številu odzvali. — Čiduže bole čutimo,

jo hoteli ugristi, pred stražniki, ki bi jo utegnili prijeti. Tam gori pa ji je pretila neznana nevarnost. Ko je dospela do tiste meje, se je plašno ozrla navzgor, potem pa zbežala, skrivajoč z roko svojo kodrasto glavo, kakor da bi jo zasledovali.

Prosila je miloščino, toda često je ni dobila. Trgovci, ki so zagrizeno sleparili kmečke odjemalce, nosači, ki so se šibili pod bremenom, umazane in raztrgane dekletke, nihče izmed teh ljudi zaverovanih v svoj dnevni dobiček, se ni zmenil zanjo. Ta in oni gospod jo je smatral za tatiko; potipal si je žepe in ji zabrusil kako ostro besedo. Drugetu se je spet studila in jo je nagnal z mrzlo kretnjo. Sprva je prosila z visokim, skoraj ukazovalnim glasom sold, da si kupi jesti, saj prejšnji dan ni ničesar zaužila. Želodec se ji je boleče upiral. Potem se ji je glas znižal, postal je mil, tesnoben, tožec, po licu so ji drsele redke in mrzle solze. A še vedno je hodila sem in tja, kakor nagonsko, ter nerazločno stokala, dokler ji ni glas ugasnil v izsušenem grlu.

kak nam je potreben prosvetni dom. Dobro volo, da bi si ga zgradili, mam, samo penaz je bole malo. Či bi nam priskočili na pomoč s kakšv podporov, bi si ga postavili. To bi bio najvzhodnejši prosvetni dom v celoj Sloveniji.

Z motorom v smrt. Na vernih duš den se je pelao iz Lendave Žoldoš Štefan iz Gaberja. Pelao se je s Pojbičevim motornim biciklom i na ovinki pri trgovini Miholič v Gaberji je z velkov naglicov šo i se prevrgeo. Na tisto je prišeo mimo motor i ga včas naložo i pelao v Lendavo, gde je zdravnik dr. Lipnjak samo konstatirao smrt. Pokojni je pred dnevi prišeo od vojakov. R. i. p.

Kobila ga do smrti brsnola. Na vse svetovo so v Gaberji zakopali Bali Jožefa, gospodara iz Gaberja. Kobila ga brsnola v

Ladja na sredi morja bi skoro zgorela s potniki vred.

Velika nemška prekocean-ska ladja „Deutschland“ je 20. oktobra odplavala iz Bremena proti Newyorki. 25. oktobra pa je več ladij dobilo znak SOS, to je znak, da je ladja v velikoj nevarnosti. Na njej je bilo 91 potnikov i 400 mornarov. Ar je bio

Ka pravite na to, g. urednik?

V vlaki se vozi vekša čupora ljudi, med njimi tudi mlajši gospodič, šteri je samo pred niketko tedni dobo državno službo v Slovenskoj krajini. On razlaga svojim vernim poslušalcom:

„V Prekmurje me je zanesla nesreča. To je slovenska zemla, jaz sem tudi Slovence, ali nišče me ne razmi. Blatne so tam duše, kak blatne so njuve ceste. Cestnoga blata me varjejo škornji, prvi škornji, štere sem mogeo kupiti, če se neščem

glavo i je na mesti vmro. Poldne so šli k obedi i gda je že vsa družina sedela za stolom, se Bali ešče ednok napoti v štal. Da ga ne bilo včas nazaj, ide dečak po njega i ga najde ležečega s krvavov glavov. Beži po one v hišo i gda so pribežali v štal, so samo videli, da je že mrtev. Malo prle si šče prej gučao, što de letos na vse svetovo mrtev v Gaberji, ka je tam vsake leto što mrtev na te svetek. No, za malo časa je on bio tisti, ki je letos prišeo na red. R. i. p.

Francija.

Ministerski predsednik Daladier, ki je bio pred tremi leti sam navdušeni levičar, je napovedao, da bota vlada i narod obračunala z ljudskov frontov, s komunizmom, ki je povzročo dosta škode v Franciji.

ogen jako nevaren, so že mislili, da bodo morali zapustiti ladjo i se preseliti na ladje, ki so prišle na pomoč. Mornarom pa se je posrečilo, da so ogen omejili i za tem pogasili i potniki so po prestanom strahi nadaljevali vožnjo z ladjov.

potopiti v prekmurkom blati. Duševnoga blata pa me rešijo tedenska „romanja“ v Maribor. Brez te železnice je mladi inteligent obsojen na duševno smrt.“

Intelligent, na začetki svojega delavnoga življenja vidi edino rešitev v škornjih i v Maribori... Ali ne bi bilo bole, če bi te gospodič ostao v Maribori i škornje šivao svojim ednako mislečim prijatelom? Kaj pravite, gospod urednik?

Ka novoga po sveti.

Knez Arsen mrtev. V Parizi je vmro 19. okt. popoldne ob pol dveh Nj. kr. Vis. knez Arsen, oča kneza-nametnika Pavla, armadni general jugoslovanske vojske. Knez Arsen je bio rojeni 4. aprila 1859. v Temišvari. Šolzo se je v Franciji i Rusiji. Za generala srbske vojske je bio imenovan 1. 1912. Vdeležo se balkanskih osvobodilnih voj i svetovne vojne. Telo pokojnoga kneza je bilo prepelano iz Pariza v Jugoslavijo i pokopano na Oplenci v rodbinskoj grobnici Karadjordjevičov.

Velka vročina v Ameriki. V okolici Newyorka vlada tak velka vročina, da je v jesenskom časi že dugo ne pomlijo takše. V nešternih krajih znaša toplota 30, v nešternih celo 32 gradov.

Polski i Nemški tisk sta začnola napadati državo Litvo. Polaki trdijo, da litvanska država z tira polsko narodno menšino. Zastopniki polske narodne menšine so poslali polskoj vladi spomenico, v šteroj se tožijo, kak se njim v Litvi slabo godi i prosijo Polsko za pomoč. Istočasno se je začnola nemška narodna

menšina v Litvi pritožavati i zahtavle samoupravo. Litvanskoj vladi je dala rok do 1. decembra.

Dr. Beneš, bivši predsednik ČSR bo odpotivao v Ameriko. Razširile so se tudi vesti, da je čikaška univerza pozvala dr. Beneša, da naj bi meo tam skupino predavanj. Dr. Beneš pa je to zanikao. Pravi, da bo za ednok ostao v ČSR i da bi sličen poziv prišeo mogoče sledkar v poštev.

Muzej Andreja Hlinke bodo osnovali v Bratislavi. Slovaška vlada je dala zapleniti poslopje razpuščene prostozidarske lože i bo v njem namestila muzej avtonomističnoga slovaškoga gibanja, ki bo noso ime Andreja Hlinke.

Na americkansko letališči Detroit sta vdari v kup dve letali, spadnoli na tla i zgoreli. Pri toj nesreči je zgubilo življenje 5 ljudi.

Češkoslovaški minister-ski predsednik Hodža je zbeležao. Zdravniki vupajo, da se njim bo posrečilo naskori popolnoma ozdraviti g. predsednika.

Veliki ogen v francoskom mestu Marseille. Na dosegamao neznani način je nastano ogen na najbolje prometnoj vulici mesta Marseille. Zgoreli so trije velki hoteli. Ogen je zahtevao 110 smrtnih žrtv, 26 težko ranjenih, 62 pa se pogrešajo.

V Palestini so bili predpreminoci teden krvavi nemiri. Arabci so vdrl i v stari del Jeruzalema i tam divjali. Anglija je Jeruzalem zasedla z vojaštvom i bo napravila konec krvavih bojov med Arabci i Židovi.

60 ton tobaka je zgorelo v francoskoj tobačnoj fabriki v Chateauroux. V noči na 19. okt. je nastao ogen, ki je vničo fabricko z vsemi stroji i zalogami tobaka. Človeških žrtv pri nesreči ne bilo. Škoda znaša okoli 30 milijonov frankov.

80 let stara ženska osleparjena za 4 milijone dinarov. Na Holandskom v mestu Ginneken sta dva slepara, oča i sin, znorila 80 letno premožno gospodično Kessler za 200.000 holadskih ranjškov, ka znese v našej penezaj 4 milijone dinarov. Gospodična je znana po svojoj dobrosrčnosti, zato se je mlajši slepar podao k njej i se izdajao za siromaškoga slikara. Gospodična ga je podpirala i mislila, da vrši dobro delo. Njenim dvorjenicam so se tej obiski, pri šterij je dala obiskovalci vsikdar par tisočakov, vidili sumlivi i so naznanile stvar policiji. Ta je prišla oba slepara i jiva zaprla. Rešili pa so samo nekaj penaz, ovo sta že ponučala.

Veliki ogen je bio americkanskome mestu Linden v državi New Jersey. Gorela so bencinska i petrolijoja skladišča družbe Standard Oil Company. Prvi se je vžgao veliki tank, ki je bio pun bencina. Zato so začnoli gorreti i eksplodirati tudi drugi tanki puni petrolija. Ogen je bio tak močen, da so morali deleč na okoli sprazniti vsa skladišča i hiže, ki so bile zavolo gorečega petrolijojova dešča v nevarnosti. Gasilci, ki so prišli gasiti, so komaj ogen omejili, da se ne dale širo. Pogasiti ga ne bilo mogoče. Človeških žrtv pri tom velikom ognji ne bilo.

Predsednik törške republike Kemal Atatürk je nevarno zbeležao na jetraj. Njegovo stanje je jako resno.

Cigan prebudo navidezno mrtvo. V mestu Tamerfors spadnola v vodo 50 letna bogata določa. Kda so jo potegnoli iz vode, so jo probali oživiti, pa zaman, bila je mrtva. Položili so jo na mrtveči oder i ponoči jo je stražo eden izmed njenih služabnikov. Kda je ovarao na njenom šinjeki biserni lancek, ga je šteo vzeti i nadomestiti z navadnim lancekom. Pri tom deli pa je prevrgeo posvečnjek i te ropot je njegovo mrtvo gospodinjno zbudo, da je stanola i poglednola, ka se godi. Služabnik je od straha omedlo, gospa si je pa tudi komaj pomogla od straha, kda je vidla, ka se je z njov zgodilo.

Vodja sovjetske vzhodne armade maršal Blücher je bio pod nadzorstvom GPU prepelani v Moskvo i tam internirani. Preiskavo proti njemu vodi Maljenkov, naslednik Ježova. Poleg Blüchera je GPU aretirala šče več višjih oficero, ki so njegovi prijatelji.

V Italiji v Milani sta vdarila vkup dva tramvaja, ki sta bila puniva delavcov. Oba voza sta popolnoma razbita. Ranjenih je 50 delavcov, od teh je eden že podlegeo poškodbam.

Prvovrstna plemenska teleta simodolske in montafonske pasme se oddajo v nadaljno vzgojo ali tudi prodajo pri Veleposestvu v G. Lendavi.

TOMAŽEVA ŽLINDRA 18% vagonse pošiljke, franko vagon Ljubljana po Din 92.- za 100 kg; vsak nadaljni odstotek Din 6.-. — Kmetijska družba Maribor, Melje, telefon 20-88.

2500.- Din.
rabite, da zaslužite
1000.- Din.
mesečno doma
Pišite: „ANOS“ Maribor

Tedaj je prosila s hrepenečim pogledom. Ob koncu dneva, če ni ničesar dobila, jo je obšla silna utrujenost, v glavi se ji je vrtelo, zavlekla se je na stopnice cerkve v Portanovi ter tam ostala negibna, sključena kot kup cunj, odkoder se je slišalo le zamolklo stokanje. Dvignila se je spet ter blodila med prižigajočimi se lučmi, med delavci, ki so se zvrčali od dela ter med vonjem po jedi, ki je puhtel iz priprtih trgovin. Tedaj ji je uspelo, da je dobila kaka dva centezima ali kos kruha ali rebrno kost. Zbežala je in jo požrla med nepopisno pekočo bolečino v želodcu. Često pa so prišli dnevi, ko ni dobila ničesar. Tedaj je zaspala v bolestni otropelosti. Zaužila ni drugega ko lupine gnilih pomaranč ali grahovo stročje. Sobota je bila njenu najboljši dan. Tedaj ji je neka mlada žena dala en sold. Bila je to žena z rdečim, svilenim robcem okrog vratu, s kratkim in prevezanim krilom, z visokimi čevlji, s srebrim glamkom na vrhu pomazanih las, z našminkanim obrazom. Stala je navadno v kotu vežnih vrat, imela

je roke v žepih predpasnika, pogled bloden, izraz bedast ter pela od jutra do večera:

Ribja kost, povej mi,
ali je težko življenje po smrti?

Večkrat na dan je šla deklica mimo nje, toda le v soboto je dobila sold. To se je vrstilo pet ali šest mesecev. Potem je ta žena izginila. Vrgli so jo v vodnjak, ali pa je sama skočila.

Tisto nedeljsko jutro je bila deklica do smrti sestradana. Od časa do časa so ji zmanjkale moči. Tedaj se je sesedla na tla. Trgovine so bile zaprte, potniki so se mudilo in se zanjo niso zmenili. Vsi so hiteli v zgornje ulice ter tam izginjali. Deklica jim je mehanično sledila z očmi. Vstopila je v cerkev v Portanovi. Cerkev je bila prazna. Zdelo se ji je neizmerna in strahotna. Mrz jo je stresel, bila je bosa na golem marmorju. Prišel je cerkovnik, jo zagrabil in jo pognal iz cerkve.

Tedaj je pozabila na svoj strah ter gnana od lakote in nagona prekoračila mejo, prešla Katalonsko ulico in se povzpela po stopnicah Svetega Jožefa. Bila

je presenečena: gledala je, česar še nikoli ni videla, široko cesto, snažna skladišča, bele palače, vrtove, nebo. Pozabila je na svojo lakoto ob tako čudovitem prizoru. Pred trgovino igrač je pozabila na ves svet. Tu gori je bilo vse lepo. Šla je za množico, ki je hitela v smeri Fontane Medine, se vsak trenutek ustavila, vzbočena, radovedna. Na miloščino je pozabila. Le kočije s svojim neprestanim križarjenjem so jo plašile. Toda hodila je po pločniku. Na magistratnem trgu pa jo je zmagala utrujenost, sedla je na klop poleg vrta. A kmalu nato je skočila s klopi ter tekla tudi ona proti Svetemu Karlu. Tam je njena majhna postava izginila v množici, ki je vlekla deklico s seboj proti Svetemu Ferdinandu. Ničesar ni videla, popolnoma je izginila v množici. Od časa do časa pa je videla, kako je priletel po zraku šopek cvetlic, za njim drug, nato so začele cvetlice kar deževati. Od časa do časa je množica odskočila, da je naredila prostor spremstvu okrog prelepe gospe, ki je sedela sredi preprog in cvetlic.

To so bile hipne, bežne, prikazni, ki so otroka navdajale s strahom. Tako je mineval čas. Že se je mračilo. Cvetlice so padale bolj poredko, krup je pojemal, množica se je redčila. Mimo deklice je prišla krasna gospa v črni, bogati obleki, belega in smejočega se obraza. V nežnih ušesih je imela ogromne dragulje. V roki je nosila košaro cvetlic, v šopkih posamič. Bila je to čudovita cvetličarka, ki je kopicila denar na dnu košare.

„Gospa, gospa!“ je zadihal slaboten otroški glas. „Dajte mi eno cvetko!“

In cvetličarka je z vljudno in hitro kretnjo spustila v otrokove roke šopek rož. Dekletce se je nasmehnilo, vtaknilo eno rožo v luknjo v srajčici ter tudi samo hotelo prodajati cvetlice, saj jih je toliko imelo. Toda od nje ljudje niso hoteli kupovati. Neki dijak ji je rekel: „Ko boš večja, boš tudi ti lahko prodajala cvetlice“. Debel gospod je začel godrnjati proti beračenju zabavljati čez policijo. Deklica ni razumela pomena, vedela pa je, da slabo ravna jo z njo. Bila je

„HIZICKI DOMAČOJ“

Litrop Marija, Gross Santerleben. Velečastiti g. urednik! V imeni Presvetoga Srca Jezušovega vas najlepše pozdravljam i vam želim lübo zdravje od Jezüša i Marije, da bi ešče dugo let živeli i nam vrejüvali Novine i Marijin list, ki sta nam na veliko veselje tü v tujini. Pozdravljam tüdi svoje drage domače, rojstno ves Turnišče i celo törjansko faro.

Pok Anica, Gr. Santerleben. Prečastiti g. urednik! Hvalen Jezüš i Marija, s temi rečmi se obrnem k vam g. urednik i vas najlepše pozdravljam. Naznanim vam, da se mi dobro godi tü v tujini. Posebno me vsikdar razveselijo Novine, štere dobiva moja prijateljica Kolenc Marija. Vsako nedelo pridemo vküp i je čemo, da zvedimo kaj od naše lepe Slovenske Krajine. Pozdravljam moj dom v Hrašćicaj, svoje drage starše, brate i sestre i vse soside.

Štadler Rozika, Gr. Santerleben. Pozdravlja g. urednika i jim žele, da bi šče dosta let vrejüvali naše liste, ki tolažijo izseljence v tujini. Pozdravlja tüdi svojo rojstno ves Bakovce i svoje drage domače.

Trojok Katarina, Vaurenard. Prečastiti g. urednik, prisrčno vas pozdravljam i se vam zahvalim na rednom pošiljanji listov,

Strašen zločin

se je zgodo v Cerknici v sodnoj dvorani. Višji pisarniški oficial Rožanc Anton je smrtno nevarno rano sodnoga starešino g. Slabeta Franca, sebe pa k smrti strela. Proti Rožancu se je po zapovedi oblasti vršila disciplinska preiskava zavolo prestopkov v službi. Preiskava je bila poverjena g. Slabeti. Med zaslišavanjem je Rožanc, ki je vido, da ne bo moge zanikati obtožb, strela z revolverom sodnoga starešino Slabeta. Kda je toga sluga odpelao v njegovo stanovanje, je

ki so mi na veliko veselje. Ob 25. letnici sam bila v dühi združena z vami na lepoj proslavi. V zahvalo, da smo doživeli 25. letnico toga našega lista in 20. letnico slobodne države, v štero ste prepelali vi, preč. g. po trüdaj i trplenji lübo Slovensko Krajino, sam darüvala edno sv. obhajilo i svečo za Marijin oltar. Zelim vam, da bi šče dugo vodili našo lübo Slov. Krajino.

Lebar Ignacij i žena a Monbry Cayeux lepo pozdravljata g. urednika i njim žele, da bi njüvo delo šče dugo obilen sad rodilb.

Lackovič Kristina a Auzillac, Prečastiti g. urednik! Prav srčno vas pozdravljam i se vam zahvalijem na Novinaj i Marijinom listi, ki mi prinašata veliko veselje v tujino iz mojega domačega kraja. Meni se godi dobro pri starom g. Benoit. K sv. meši lahko idem vsako nedelo i nemam deleč, samo 3 km. Jako sam tüdi vesela, da se pri cerkvi najde več Slovincov, kakših 10 se nas zbere skoro vsako nedelo. I te se pogovarjamo v našem milom materinskem jeziki. G. urednik, še ednok vas prav lepo pozdravim i se vam zahvalim za vse trüde, štere mate z nami. Pozdravljam tüdi svoje starše, brate, sestre, mamico i vse Zagorčove.

Rožanc strela samoga sebe tak, da je obležao mrtev. Kak se je cela stvar godila, bo najbolje pojasno g. Slabe, če bo ozdravo. Njegovo stanje je jako nevarno.

Umetna vuna iz krumplove trave i listja.

Podjetje „Thüringer Zellwolle“ v nemškom mestu Schwarz se je posrečilo, da je iz krumplove trave i listja napravilo umetno vuno. Zdaj bodo začeli z obširnim proizvodom te vune. Odaivanje krumplove trave bo novi vir dohodkov nemškoga sveta.

Dobroslov:

Ob smrtni obletnici svojega učitelja.*

Ko je pred letom začelo odpadati orumenelo jesensko listje, se je odprla nova črna jama, v katero je zdrsnila rakev, ki je zakrivala Tebe, nepozabni vzgojitelj in učitelj naš. Vsa srca, ki so Te količkej poznala, so se nemo stisnila v trpki boli: jokala je mladina, ki si ji bil ljubeči vzgojitelj in oče, jokalo je ljudstvo, ki si mu bil svetovalec in iskren prijatelj.

Saj bi človek ne verjel, da Te ni več, ko ne bi sam stal ob mrzlem grobu takrat, ko je živžgala burja preko pokopališča, kjer so Ti postlali posteljo. Da, ti naši grobovi, ki zevajo in požirajo vse, kar je lepega in plemenitega pohodijo tüdi njive, ko se komaj pokaže prvo klasje. Pa saj si nas tüdi Ti pripravljaj na to. Trezno si nas oblikoval za življenjski boj in vzbujal v nas tiste sile, ki so potrebne, da člo-

* Joško Ančič.

Sprevod kneza Arsena.

Telo pokojnoga kneza Arsena oč, Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla so iz Pariza prepelali v domovino 21. oktobra. V Franciji so izkazali čast pokojnomi knezi zastopniki francoskih vojaških i civilnih oblasti, jugoslovanski odposlaniki i častniki. Sprevod pa se je vršio 23. okt. Dvorni vlak je prepelao pokojnikovo telo iz Beograda v Mladenovac, nato pa z autom na Oplenac, kde je bilo položeno v grobnico dinastije Karadjordjevičev. Telo so sprevali Nj. Vel. krao Peter II., Nj. Vis. knez-namestnik Pavle, Nj. Vis. kneginja Olga, dva kraljevska namestnika, minister dvora Antič, prvi adj. Nj. Vel. krala, dvorne dame i zastopniki vojaške i civilne ob-

lasti. V Mladenovci je bila v prisotnosti vojaških i cerkvenih dostojanstvenikov izvršena kratka cerkvena svečanost. Nato je sprevoz šo na Oplenac. Po govoraj, ki so orisali življenje pokojnikovo, je bilo izvršeno cerkveno opravilo, ki ga je izvršio patrijarh Gavriilo. Pri drevi so bili poleg članov kraljevskoga doma tüdi člani vlade z dr. Stojadinovičom, dr. Korošcom, dr. Spahom i drugimi ministri. Tüdi zastopniki tujih držav so bili navzoči pri sprevodu. Po končanij obredaj so se Nj. Vel. krao Peter II., Nj. Vis. knez-namestnik Pavle i Nj. Vis. kneginja Olga odpelali v Mladenovac, tü odnet pa z dvornim vlakom v Beograd.

Japonci zavzeli Kanton, prestolnico Jüžne Kitajske.

21. okt. so Japonci zavzeli mesto Kanton, prestolnico jüžne Kitajske. Kitajci so prle, kak so zapustili mesto, pognali v zrak vse državne urade, industrijska podjetja, vse vekše hiže, vse moste v mesti i njegovoj okolici. Kda je kitajsko vojaštvo i civilno prebivalstvo zapustilo mesto, so gasilci na več krajaj mesto vižgali. — Japonci so z zavzetjem toga mesta dobili v roke ves kitajski trg. Kanton je bio zadnje pristanišče, skoz štero je Kitajska tržila z Evropov. Z zavzetjem Kantona je prišlo v nevarnost, da propadne tüdi angleški otok Hongkong, ki je zalagalo jüžno Kitajsko z vsem blagom, v zadnjem časi pa posebno z orožjom. Zdaj je mesto v nevar-

nosti, da zgübi ves svoj pomen. Tak so Japonci z zavzetjem Kantona najhüje vdarili Angleže, ki so vložili v jüžno Kitajsko vngono penez. — Anglija je zavolo toga v težkom položaji i nema pri kom iskati pomoči. Zato se skuša pomiriti z Italijov i Nemčijov, da bi tak lahko odposlala del svojega vojnoga brodovja na Dalni Vzhod. — Japonci bi bili pripravljeni, kak hitro bi bilo to mogoče, se pomiriti s Kitajci na podlagi sledečih načel: 1. Odstop Čankajška. Na mesto njega naj bi prišla na vlado nova skupina, štero bi vodila kakša ugledna osebnost. 2. Sodelüvanje z Japonškov. 3. Pretrganje vseh zvez s kominternov.

Z A SMEH.

Prebrisani kmet. Kmet kopa svojo njivo, ki je na precistrom bregi poleg loga. Naednok počü puška i malo za tem pribeži srna i nedaleč od njega spadne mrtva. Kmet si je mislo, da bi ta pečenka bila dobra za njegovo družino, ki nema mesa niti na velke svetke. Hitro prime srno i jo zakopa na svojo njivo. Za nekaj časa pride lovec. Pita kmeta: „Si mogoče vido mimo bežati srno?“ — Kmet, ki se je napravo na glühoga: „Ja, gospod, preci je strmo.“ — Lovec pita delo: „Ka si glühi?“ — „Ja sühi sam, sühi, že več dni kopam pri samom krühi to trdo njivo.“ — Lovec se razčemeril: „Ti si nimak! — „Ka, resan zraste samo za eden kolač? Te pa že non kopao te trde njive“, pravi kmet, dene motiko na ramo i odide. Lovec si je ne niao kaj, pa je tüdi odide. Kmet je pa za čas prišeo nazaj, odkopao mrtvo srno i jo veseli neseo domo.

Koledarček Zveze fantovskih odsekov.

Ižel je koledarček Zveze fantovskih odsekov za prihodnje poslovno leto. Prideljani so naslovi vseh fantovskih odsekov, dekliskih krožkov ljubljanske Prosветne zveze in vseh Prosветne zveze in vseh Prosветnih društev ljubljanske in mariborske Prosветne zveze, kakor tüdi Prosветnih društev s Koroške. Cena koledarčku je Din. 8. Naroča se pri Zvezi fantovskih odsekov Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Izjava.

Podpisani Gregorec Matija, pos. v lžakovcih s tem preklicujem in obžalujem vse izjave in trditve, ki sem jih izrekel o Pozderec Alojzu, mesarju v Beltincih, kot neresnične in neosnovane.

Zahvaljujem se Pozderec Alojzu, da je odstopil od kazenskega pregona proti meni zaradi teh klevet.

Beltinci, dne 25. okt. 1938.
Gregorec Matija.

Zdravstvo.

Zelene müšice.

Holandija je većinoma ravnina i je jako vlažna. V toj zemli že od starij časov živejo žüžavke, ki so napravile tomi predeli v vsakom pogledi vngono škodo.

Že v starij časaj so tam živele navadne müšice, zatem komarje, ki širijo malarijo. Pred nekolko leti pa se je pojavila nova vrsta, zelene müšice, ki so prišle v Holandijo potem, kda so zgradili nasip za Zuidersee i kda so izsüšili okolico Viringerskoga jezera.

Vučenjaki mislijo, da so te žüžavke ne komarje. Navadnomi človeki se vidijo na pogled čisto podobni navadnim komarom, loči je samo zelena farba. Majo pa te müšice iste neprijetne lastnosti.

Na sprotoletje se prikažejo zelene müšice v milijonaj. Pojavljajo se v takšij vnožinaj, da tak veliko številu žüžavke redko dosegnajo, a pojavljajo se pod vsakimi vremenskim pogoj. Kda se prikažejo, mora meti človek, če šče kam iti, pred vüsti debelo krpo ali pamok, ovak je v stalnoj nevarnosti, da požre kakšo müšico. Včas se zgodi, da müšice sedejo na kakši predmet i ga tak zakrijejo, da ne mogoče razločiti njegovih oblik. Njihov roj je tak gosti, da skoz okna ne mogoče viditi; šoferje so prisiljeni, da zakrijejo hladnike avtomobilov s plinom, ovak bi je müšice zakrile. Dozdaj ne so ešče najšli sredstva, s šterim bi mogli te müšice pobijati.

V predelaji Holandije, ki so izpostavljani malariji, se skušajo vničiti te škodlive žüžavke, ali to v jako maloj meri, ar bi popolno uničenje milijard teh zelenih müšic bilo predrago i v praksi neizvedljivo.

Prebivalci malaričnih krajov se strinjajo v misli, da predstavljajo zeleni komarje, če ravno ne prenašajo malarije, največšo nevarnost, ki je kda obstojala. V največ slučajih, kda grozi malarije, se je obvarjejo, da dnevno jemljejo 0,4 grama kinina; če pa vseeno dobijo malarijo, se zdravijo na te način, da 5—7 dni jemljejo 1—1,2 grama kinina.

Poleg največšij znamenitosti Evrope, izsüšenja Zuidersee-a poleg cvetočij vrtov, ki privabijo na jezere obiskovalcov v Holandijo, pa zelene müšice predstavljajo na sprotoletje edno malo privlačüjočo točko, štero obiskovalci morajo prenašati, čeravno ne radi.

Pošta.

Škafar Ferenc, Ferme de la Bozine. Sprejeli 133 din. 12:50 je bilo še letošnjega duga, to smo odračunali. Na koj je ostalo? Gumilar Aleksander, Vidonci. Za Horyat Margito v Franciji 72 din. Hari Ema, a Savy. Sprejeli 48:50 din. Na koj je višek 8:50 din? Mihalič Mihaj, Sv. Jürj 79. Novine i Marijin list Mihalič Leopolda so prišle iz Francije nazaj. Javite nam njegov novi naslov.

Vsem preč. gospodom naznanjam, da imam novo

pasarsko delavnico

za izdelovanje

cerkvene posode,

kakor tüdi vsa ognjena posrebljenja i posrebljenja.

Delo solidno! Cene zmerne!

Najtopleje se priporoča

FILIPČ ANTON, pasar

CELJE, Prešernova u. 20

lačna, bosa, grda; njene izbuljene oči so vzbujale strah, strah je vzbujala njena razkuštrana in divja glava. Zopet se je oglasila lakota, ji trgala prsi in jo morila. Bila je blizu „Francoske pekarn“, odkoder je puhtel vonj po kruhu in po slaščicah ter jo spravljaj v nezavest. Mehanično je ponujala svoje cvetlice, brez vsake besede, s počasnim stokanjem, ki ji je dvigalo prsi. Mimo je prišel vojak in kupil rožo: dal ji je sold. Deklica je vstopila v pekarno ter kupila za sold kruha. To ji je zadostovalo. Hotela je oditi. Strah jo je zopet prevzel. Plašile so jo kočije, ko je hotela iti na drugo stran. Sklonila je glavo in se zagnala... V kočiji je zavpila gospa in omedlela.

Na cesti pri pločniku pa je umirala nedolžna stvarca z zdrobljeno nogo. Umirala je leže med rožami, ki so se razsipale okrog nje. Eno je pritiskala na prsi. V drugi roki je držala kos kruha. Obraz ji je bil bel in resen, usta napol odprta, začudene in žalostne oči so gledale v nebo.

vek v resnici postane pravi človek, četudi se zaletavajo še tako siloviti viharji v njega. Ne s palico, jezimi in nasršenimi pogledi, ne s psovanjem in grajanjem, ampak z ljubeznijo si osvaja naša srca. Saj pa je tüdi redko najti pri enem človeku združenih toliko vrlin duha in srca toliko ljubeznivost in resnost, duhovitost in šegavost, plemenitost in nesebičnost, kakor smo to že kot otroci zaslužili pri Tebi. Nič narejenega, nič naučenega ni bilo pri Tebi, vse si nas tako preprosto, a pravilno usmerjal na življenjsko pot, nas prepajal s srčno kulturo in nam kazal prave, neporušljive vrednote življenja, ki pa jih današnja doba tako rada z zasmehom zavrača.

Tako nežen in globok si bil v svojih čustvih, pa vendar neizprosno odločen in notranje urejen sredi drvečega in za senzacijami hlastajočega življenja. Še sedaj nam je živo pred očmi, kako si nam s treznim razumom, mehkim srcem in odločno roko kazal tiste poti, ki naj nas do-

vedejo do naših ciljev in utešijo naša hrepenenja.

In sedaj Tebe ni več! Tvoje srce je dohrepelo, visoke cilje, za katerimi si hodil, je zabrisala preranasmrtni Ti si legel k pokoju, baš ko si dozorel v pravega moža.

Mi pa stojimo ob Tvoji gomili; ne, to ni gomila, to je krasen spomenik na Tvojem grobu, ki Ti ga je dala postaviti Tvoja ljubeča in hvaležna soproga. Sveže rože v lončkih prijetno dehtijo sedaj na Tvojem grobu in lučka trepeče med njimi kakor si nam bil tüdi Ti. S svojimi vrlinami svetel kažipot v duhovne in življenjske vrednote. Saj Tvoja duša je bila vse polno nasuta z duhovnim bogastvom, ki si ga z ljubeznijo razdajal nam, svojim učencem.

Ni Te več!

Saj bi se človek razjokal ob Tvojem grobu, ko bi Te ne ljubil in spoštoval. In ker Te spoštujemo in srčno ljubimo, se radujemo, da si vendarle dospel na visoko cesto, tja med svetle in jasne zvezde, kamor se željno upirajo tüdi pogledi nas vseh.

Pač pa naj joče ob Tvojem grobu naše kmetsko ljudstvo in mladina, ki je v Tebi največ izgubila in Ti bo hvaležna za Tvojo vzgojo in prijeten pouk v šoli.

Tudi se ni dopolnila Tvoja srčna želja, ki si jo že leta skrbno gojil v svoji duši z vidno radostjo, da bi smel piscu teh vrstic, če mu nakloni Bog srečo in blagoslov, ob priliki prve, nekrvave daritve Bogu spregovoriti nekaj prisrčnih in toplih besed svojemu učencu, zadnjih besed predno bi stopil v pravo življenje — na pot in morda za slovo, kakor je rekel. Pa to slovo je bilo prerano in željo, da bi videl svojega učenca ob oltarju, je prekrizala Tvoja smrt. Samo starši še gojijo večjo željo, kakor si jo gojil Ti.

Leto dni že molčijo Tvoja usta. Samo lep spomenik na Tvojem grobu in križ na njem nemo in tiho pričata v tesni povezanosti med Tabo in Tvojo ljubljeno soprogo, med Tabo in nami ter nam kažeta, da se bomo nekoč zopet vsi srečali s Tabo nad zvezdami.